

C V E T J E

z vertov sv. Frančiška.

Časopis za verno katoliško ljudstvo,
zlasti za ude tretjega reda sv. Frančiška.

S privoljenjem cerkvenih in redovnih oblasti
vrejuje in izdaja

P. Stanislav Škrabec,
mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici.

Vsebina 2. zvezka.

Mesec oktober. Premišljevanja o življenju sv. Frančiška.	
Drugi dan	33.
Življenje častitljive Marije Krescencije Kavfbajrenske.	
III. pogl. Krescencija zgled kerščanskim devicam	38.
O angeljih. (Dalje)	42.
Svetega Frančiška Saleškega nauki o popolnosti.	
Blagoslovljeni zakonski ženi	46.
Vdovam	46.
Kaka je prava pobožnost k Materi božji	47.
Naši prihodnji svetniki in blaženi	49.
Svetoletni shod tretjega reda v Rimu	52.
Kako naj opravljajo udje tretjega reda svoje redovne molitve	59.
Drobtinice	61.
Priporočilo v molitev	62.
Zahvala za vslišano molitev.	64.

V GORICI.
Hilarijanska tiskarna.
1900.

Knjižne novosti.

Dr. Vatroslav Oblak. Spisal dr. M. Murko. Izdala „Slovenska Matica“. (Ponatisk iz VI. zvezka „Knezove knjižnice.“) V Ljubljani 1900.

Dr. Murko je s tem spisom svojemu in v slov. jezikoslovju, smem reči, tudi mojemu prijatelju postavil lep spominik, ki ga bodo z veseljem sprejeli vsi, ki jim je kaj za razvitek domačega znanstva. Brez dvojbe ima Oblak za naše jezikoslovje resnične, jako znamenite zasluge. Mladi mož je v kratkem času, in pri tem ves čas bolehen ali naravnost bolan, zares mnogo storil, mnogo dosegel. Da mu je bilo odloženo bolje zdravje in dalje življenje, smemo po pravici misliti, da bi se bil povzdignil na višavo učenjaka prvega reda, spopolnil svojo splošno izobrazbo in premagal morebiti tudi predsodke, ki se jih je kje navzel in se jih je potem deržal vkljub vsemu prepričevanju, pač le vsled svoje sicer občuvodanja vredne jeklene volje in nepopustljivosti; ne morem namreč misliti, da bi bil hotel prezirati nasprotné dokaze proti svoji vesti, ali svojemu boljšemu spoznanju.

V jezikoslovju sicer ne smem reči, da bi bil imel dosti takih predsodkov ali krivih nazorov. Midva — bodi mi dovoljeno v pojasnilo nekaterih mest v Murkovem delu tudi o sebi tu kaj povedati — midva sva se večinoma lahko sporazumela in sva tudi sploh bila skoraj enih misli v vseh važniših vprašanjih, ki sva se jih latila kedaj ali pismeno ali ustno. V prav vseh res da ne, zlasti ne v nekaterih, ki se jezikoslovja tako rekoč le bolj od zunaj dotikajo. Važno tako vprašanje je n. pr., ali ima naše jezikoslovje iskati kakega vpliva na knjižni jezik ali ga nima. On je sodil, da ne; po njegovo bi imelo jezikoslovje svoj namen samo v sebi. Jaz sem nasprotnega prepričanja, po Oblakovi šaljivi terminologiji nekak „Hausslavist“. Motil se je pa, ako je meni pripisoval „samostalsko fantazijo“: „da bi se mogle nemogoče reforme uvesti v praktično in vsakdanjo pisavo in v vse knjige brez izjeme“. Tolike fantazije jaz nimam in nisem nigdar imel.

Važno vprašanje je nadalje, kaj je prav za prav to: jezikoslovje? Jaz mislim — da pojasnim stvar s primero — arhitektura je vmetnost, jezikoslovje je znanstvo. Zvažanje kamna in opeke, ko se hoče zidati cerkev ali grad, pa še ni nobena vmetnost, dasi je seveda jako potrebno. Tako blizu tudi zbiranje dialektnega materiala in objavljjanje starih tekstov še ni jezikoslovje, dasi je tudi tisto zelo koristno. To sem skušal Oblaku večkrat dopovedati; naposled mislim da se je začel vsaj bližati mojemu nazoru. In prav na to moje prepričanje se opira tudi tista moja na videz morebiti neopravičena sodba o nekaterih Oblakovih spisih, „da so včasih bolj mehanično sestavljanje kaker prav za prav znanstveno delo“, — sodba, ki ji „ne more priterditi“ naš pisatelj (str. 78. v ponatisku). Jaz te svoje sodbe tudi Oblaku samemu, kaker pravim, nisem skrival. Da je bila opravičena, bi lahko pokazal s primeri; alitu manjka prostora.

Izomenjenega mojega prepričanja je razviden nadalje tudi vzrok, zakaj se nisem podvžival vstreči Oblaku z obširnišim spi-

CVETJE

Z VERTOV SVETEGA FRANČIŠKA.

XVIII. tečaj.

V Gorici 1900

2. zvezek.

Mesec oktober.

Premišljevanja o življenju sv. Frančiška.

(Posnel iz laškega „Il mese consacrato al serafico Patriarca S. Francesco, del P. Candido Mariotti“ p. C. L.)

Drugi dan.

Kako je sv. Frančišek samega sebe premagaval.

1.

„Gdor hoče za menoj priti, je rekel nebeški učenik svojim učencem, naj zatajuje samega sebe, naj vzeme svoj križ na se in naj hodi za menoj.“ Nihče naj tedaj ne misli, da hodi za Kristusom po poti križa in terpljenja in da bode prišel do popolnosti in svetosti, ako poprej samega sebe ne zatajuje. Res, da je to za našo pokvarjeno in razvajeno natoro težavno, pa vender le drugači ne more biti. Kar je Kristus učil, to nam poterjujejo tudi vsi cerkveni učeniški, vsi svetniki, vsi vodniki duhovnega življenja, z eno besedo vsi, ki so se učili v šoli svetega evangelija. Mej drugimi

nam to poglavitno resnico pred oči postavlja pisatelj zlateknjige „Hoja za Kristusom“, ko pravi, da se tolikanj bolj bližamo duhovnemu življenju, koliker bolj sami sebi silo delamo, koliker bolj se zatajujemo. Kaj pa je prav za prav premagovanje samega sebe? To nam razlaga sveti apostelj Pavel v lepi priliki o starem in novem človeku. Stari človek, ki je po Adamu vstvarjen, išče vedno le, kako da bi svojim poželjivostim stregel; zato ljubi gizdavost in ošabnost, premoženje in ničemerno razveseljevanje; vso svojo srečo hoče najti v posvetnem vživanju; bližnjega zavida in zaničuje, ljubi le samega sebe in povsod le samega sebe išče. Novi človek pa, ki je po Jezusu Kristusu vstvarjen v pravičnosti in svetosti, je krotak in iz serca ponižen; ako ga gdo razžali, mu tega ne povračuje z razžaljenjem, ako mu gdo kako krivico stori, se nad njim ne maščuje, in tako svojo ošabnost premaguje sè sveto ponižnostjo. Ako se torej hočemo sami sebe premagovati, pravi sveti apostelj, tedaj moramo starega človeka sleči in novega obleči. Kaker že rečeno, je to zelo težavno in le malo jih je, katerim se to popolnoma posreči. Podpirani od božje milosti se moramo tedaj na vso moč truditi, da tudi mi do tega pridemo, sicer nismo posnemovavci Kristusovi in tudi ne moremo doseči večnega zveličanja.

2.

Ker je premagovanje samega sebe težavno, ne smemo pričakovati, da se ga privadimo kar v enem dnevu, ampak dolgo in neprestano se moramo vaditi, da naposled zmago dosežemo. Keder se pa Bog kakega človeka, če tudi še tako nepopolnega in grešnika, hoče poslužiti, da ž njim kaj velikega doseže, tedaj mu da tisto izredno, posebno milost, ki ga tako rekoč v trenutku pripelje do zmage samega sebe, da se spreoberne ter z mislimi in srcem Boga oklene. Tako je storil s Pavlom, Avguštinom in tudi s Frančiškom, ki sicer poprej ni bil ravno razuzdan in hudoben, vender

pa več ali menj posveten in ničemerem. Komaj je pa zaslísal besede, da, gdor hoče za Jezusom hoditi, naj zatajuje samega sebe in naj vzame svoj križ nase in hodi za Jezusom, tedaj je precej sklenil v svojem sercu vse zapustiti, kar je poprej tolikanj ljubil, in hoditi za vbogim križanim Jezusom. Poprej je v bogastvu in mladosti ljubil lepa oblačila in želel v tem prekositi svoje soverstnike; zdaj pa je vso to ničemernost v noši in življenju odložil. Oblekel je staro zakerpano obleko, ki jo je od nekega vbožca vbogajme dobil. Poprej je hrepenel po posvetni puhli časti in se le prerad nad druge povzdigoval in ni lahko prenašal kakega razžaljenja; zdaj je pa rad terpel, ko so ga po mestih in po deželi zaničevali, sramotili in za norca razupili, vse to je iz ljubezni do Boga poterpežljivo prenašal. Poprej je bil navajen dobro jesti in piti, s svojimi tovariši na razne veselice hoditi; zdaj pa je bilo njegovo največje veselje od hiše do hiše beračiti in za škorjico kruha prositi, z berači na očitnem tergu pri skledi sedeti, da so se tisti, ki so ga videli, iz njega norčevali in se mu posmehovali. Poprej si je v veliko čast štel, da je v imenitni asiški družini rojen; zdaj pa, ko mu je skopi in posvetni oče na vso moč branil hoditi po poti popolnosti in svetosti, je zapustil svojo rojstno hišo in svojega lastnega očeta, kateremu je odločno rekel: „Do zdaj sem tebe imenoval svojega očeta na zemlji, odslej pa te ne bodem več tako imenoval, ker bom resnično in zaupljivo mogel govoriti k Bogu: Oče naš, kateri si v nebesih! On sam bo odslej moj oče, moj zaklad, in vse moje upanje.“ Glejte, predragi bratje in sestre svetega serafinskega očeta, kako je on premagal samega sebe in svet in se vsega in popolnoma Bogu dal.

3.

Kaker pa je Kristus apostelnom in svetemu Frančišku klical, tako kliče tudi vsim svojim posnemovavcem: „Gdor

hoče za menoj priti, naj zatajuje samega sebe.“ In resnično, mnogo jih je, kateri so takoj pripravljeni, ko ta glas zaslišijo v svojem sercu, to tudi storiti. Neketeri zapustijo svet in vse, kar jim svet ponuja, ter vstopijo v red svetega Frančiška, da v uboštvu in zatajevanju v njem živijo do konca svojih dni; drugi sicer mej svetom ostanejo, pa sè svetom ne živijo, mariveč kaker popotniki zvesto hodijo popotu, ki jih pelje v pravo domačijo. Pa vprašanje je, ali smo mi resnično zapustili svet in kar je njegovega ne samo po zunanje ampak tudi v sercu? Jeli naše življenje, naj si že bo v samostanu ali pa v domači družini, resnično vbožno in zatajevavno? smo si li privojskovali resnično zmago sami nad sebo? Preglejmo nekoliko svoje misli in svoja dejanja. Kaj mi pravi ona samopridna ljubezen, ki je takoj razžaljena in vznemirjena, če me gdo le količkaj razžali, ali če me kaka nezgoda dohiti, ali če moram kako posvarjenje slišati, mnogokrat tudi zaslužen? Kaj pomeni skrita ošabnost, vsled ketere hočem več veljati kaker drugi in čez druge se povzdigniti, ošabnost, ki me naganja, da iščem in ljubim čast, imenitnost, višje stopnje in vladanje nad drugimi? Kaj je s tistim nagnjenjem, ki me vabi k zlošnemu življenju, ki se vstavlja vboštvu, križem in težavam vsakdanjega življenja in mojega stanu? O bratje in sestre, ako nam naša vest na ta in podobna vprašanja kaj očita, potem se še nismo zadosti zatajevali, še nismo sami sebe premagali. Če hočemo torej pravi posnemovavci svetega Frančiška biti, če hočemo na poti popolnosti napredovati, če se hočemo zveličati, se moramo popolnoma zatajevati, ker se drugači zveličati ne moremo.

Zgled.

Frančišku so se od začetka zelo studili gobavi; keder koli je imel srečati kakega takega bolnika, vselej se je drugam obrnil in nos si zatisnil, da ni čutil smradu. Pa

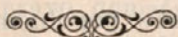
Bog je hotel, da se je tudi v tej reči zatajil in premagal. Ko je nekega dne blizu Asiza jahal, mu je tak gobav vbožec ravno naproti prišel. Tudi zdaj je že hotel konja obrniti in gobavega se ogniti, pa vender tega ni storil, ker se je spomnil besed Jezusovih, da se mora zatajevati, ako hoče za njim hoditi. Oserčil se je tedaj, skočil je s konja in stopil h gobavemu, ter mu ne samo lepo miloščino podaril, ampak, da bi samega sebe popolnoma premagal, ga je tudi poljubil. Ko je zopet konja zajahal, se je še ozerl za gobavim, pa ni ga več videl, zginil je bil. Zdaj je spoznal, da je v gobavem Jezusa samega poljubil in miloščino mu podaril in to ga je tako razveselilo, da je kaker sam iz sebe začel na glas prepevati in je terdno sklenil, da se hoče tudi v tem zanaprej zatajevati. Poljub, katerega je gobavemu dal, ga je popolnoma spremenil; kaker se je poprej gobavih ogibal, tako skerbno jih je odslej povsod iskal, in keder je keterega teh nesrečnih našel, berž ga je začel objemati in poljubljal, brisati mu gnjusne rane, popravljati ležišče in sploh na vse mogočne načine mu streči. Glejte, kako se je Frančišek na vso moč potrudil, da se je popolnoma premagal.

P r a v i l o s v. F r a n č i š k a : „Nihče na svetu ne more imeti nobene čednosti, če prej samemu sebi ne odmerje.“

MOLITEV.

O Bog, ker je po besedah serafinskega našega očeta zatajevanja samega sebe prva in najpotrebniša čednost, zato te iz celega serca prosim, da mi to čednost podeli. Dolgo časa želim že tebi služiti in po potu zveličanja hoditi, pa vedno še čutim v sebi starega človeka, ki je ves mesen in posveten; preveč ljubim samega sebe in zato večkrat pozabim na Tebe in na dolžnosti kristijana in redovnika.

Vstvari tedaj v meni novo serce, o Gospod, serce, ki bo čisto vsacega posvetnega nagnjenja in vterjeno v duhu pravice, modrosti in čednosti. Dodeli mi to milost po priprošnji tvojega zvestega služabnika Frančiška; jaz pa Ti za to obljubim, da se bom zvesto potrudil, ž njo si pridobiti tisto čednost, ki je podlaga popolnega in svetega življenja in zastava večnega zveličanja. Amen.

Življenje častitljive Krescencije Kavibajrenske.

P. A. M.

III. Poglavje.

Krescencija zgled kerščanskim devicam.

Krescencija, ta blagoslovljeni otrok, je rastla v starosti in milosti pri Bogu in pri ljudeh ter postala devica. Vsi, ki so jo poznali, so rekli: „Pobožna Anica je bolj podobna angelju kot človeku.“ Še dolgo po njeni smerti so jo stariši in učitelji stavili v zgled otrokom, kot ogledalo vseh čednosti, posebno pa hitre in vesele pokorščine. Ona nikedar ni zahajala v družbe, nikedar ni bila skupaj z otroci drugega spola, sploh nikedar ni šla iz hiše razen če je morala iti v cerkev ali zaradi kakega opravila; tedaj pa je vsa njena prikazen, njena obleka, njeno obnašanje, njeno govorjenje, njena angeljska srmožljivost razodevala čistost in pobožnost njene duše. Doma je bila podpora in veselje svojim starišem. Pridno in spretno je pomagala materi pri domačih opravilih in pri vzgoji in poduku svojih sestic; pomagala je tudi očetu pri njegovem rokodelstvu. Navijala je prejo, opravljala marisketero drugo delo, da, tudi sama se je naučila tako dobro tkati, da pozneje v samostanu ni le sama tkala redovno obleko, temuč tudi druge sestre tkati učila.

Na vsako besedo, na vsaki migljaj svojih starišev je tako naglo in veselo slušala, kaker angelji spolnjujejo voljo najvišjega kralja. Ker je njena pobožnost izvirala iz globokega in čistega vira sv. vere, ni bilo nikoli videti na njej otožnosti, klavernosti ali samoglavnosti; iz njenega prijaznega obličja je odseval dušni

mir in veselje v Sv. Duhu. Vender je govorila jako malo in nikedar sama o sebi, tudi tedaj ne, ako so jo ljudje po nedolžnem obsodili in tožili.

Prav posebno pa je ona vedno bolj in bolj razodevala priserčno, požertvovalno ljubezen do vbogih in bolnikov. Lahko je govorila s pobožnim Jobom: „Od mojega otroštva je rastlo vsmiljenje z menoj in je z menoj prišlo iz telesa moje matere.“ Job 31, 18. K temu jo je močno priganjal zgled njene matere in njena živa vera. V vbogem, terpečem človeku je gledala Jezusa in to je posvetilo njeno ljubezen ter jo povzdignilo do tolike visokosti, da se je zdelo, kaker bi bila sama na se popolnoma pozabila. Kaker spričuje njena sestra Regina, je imela ona naj priserčniše sočutje s vsakim terpečim in stiskanim človekom; da, celo živali niso bile izvzete in vselej ji je bilo hudo pri sercu, ko je slišala, da se bo kaka žival zaklala. Ako je kak vbožec poterkal na vrata ali okno, mu je s tolikim veseljem hitela naproti, kaker bi bil prišel sam nebeški kralj, in ljubeznjivo ga je pozdravila. Ako je bila ravno pri jedi, je prosila stariše, da bi smela svoj del dati vbožcu. Vsa srečna je bila, keder so ji stariši to dovolili. Saj je dati slajše kot vzeti in kedor da zarad Boga, ta ima več kot stoteren dobiček.

Ker je za nasledovanje Jezusovo potrebno, da človek samega sebe premaga in svoja natorna nagnjenja kroti, je ona vsa svoja nagnjenja posvetila službi božji ter si prizadevala vtisniti križ Kristusov v svoje meso, v svoje serce in v svojega duha. Silno je bila zderžna v jedi, pijači in spanju; v svojih telesnih potrebah je za se vzela, kar je bilo slabejše in tega le malo; sè spokorno obleko, z bičanjem, sè vživanjem grenkih želišč, s čuječnostjo je krotila svoje meso in v sužnost svojega duha devala. Dosti je imela tudi vže priložnosti vaditi se v poterpežljivosti, ketera vse druge čednosti spopolni, ker je bila, po sporočilu njene sestre, vže takrat hudo napadana od hudobnega duba. Terpljenje Kristusovo, katero je vedno nosila v svojem sercu, je bilo tudi po zunanje vtisnjeno v njeno telo. Duh pobožnosti in molitve se je v nji vedno bolj razvijal. Svoja opravila je združila z molitvijo, prav gotovo pa je porabila za molitev vsaki trenotek prostega časa. V nekem skitem kraju hiše je imela kot, kjer je navadno molila in opravljala svoja spokorna dela. Cele ure je klečala nepremekljivo kaker kamniten steber ter poslušala v svoji duši besede svojega edinega ljubljenca. Rada si je pritergovala spanje

in tudi v hudem zimskem mrazu je po več ur klečala pred svojo posteljo. Vže od svojih otroških let je vsaki dan bila na vse zgodaj pri prvi sv. maši ter je kleče v molitvi nepremekljiva ostala tako dolgo v cerkvi, dokler ji je dopustila pokorščina do starišev. Ta zbranost in stanovitnost v molitvi je užgala v njenem sercu ogenj višje ljubezni, ketera edino more obvarovati dušo raztresenosti in slabih nagnjenj ter jo vtrditi v Bogu. Ta notranja moč je dala tudi telesu ono nepremekljivost, katero so ljudje nad njo občudovali ter jo zaradi nje, kaker spričuje priča svetovavec Net, imenovali: „štatua“.

Njen spovednik je bil takrat p. Hajland iz družbe Jezusove. Ta je pripoznal, da še ni poznal duše, ketera bi s toliko čistostjo družila toliko spokornost in ponižnost in da je večkrat pri nji v zadregi, ker ne najde pregreška zadostnega za sv. odvezo. Dovolil ji je, vsako nedeljo in praznik pristopiti k sv. obhajilu. Nič ni bilo spodbudnišega, kaker gledati jo, ko se je bližala mizi Gospodovi. Vsled njenega dolgega pripravljanja je bila živa podobna pobožnosti in mnogi so sami pripoznali, da jih je pogled na pobožnost te angeljske device močno užigal k pobožnosti in zbranosti. Pri sv. obhajilu je bila kaker zamaknjena, njen obraz je žarel kaker roža. Dolgo časa se je potem v cerkvi zahvaljevala za milost sv. obhajila in cel dan je bila bolj kot sicer molčeča in v Bogu zbrana. Ker je skerbno zakrivala svoje dušno stanje, tudi nič gotovega ne vemo o notranjem delovanju Sv. Duha in o milostih, ketere ji je delil pri sv. obhajilu. Le enkrat, ko je bila vže učiteljica novinek v samostanu, so ji ušle besede, da so bili dnevi sv. obhajila v njeni mladosti najsrečnejši dnevi.

Sicer pa vemo, da se je en dan poprej s pobožno molitvijo in z vajami v čednostih pripravljala na sv. obhajilo. Njeno hrepenenje združiti se z Jezusom v najsvetejšem zakramentu je bilo toliko, da je le malo spala ali skoraj nič. To hrepenenje jo je tudi zjutraj, še preden je napočil dan, kar vleklo v cerkev. Večkrat je klečala vže ob dveh zjutraj pred cerkvenimi vrati, iskaje z očesom svojega serca ženina v tabernakeljnu in poterpežljivo pričakovaje, da so se odperla cerkvena vrata.

Ne moremo se tedaj čuditi, da je ta isti Duh božji, ki je v njenem sercu užgal tako čudovito pobožnost, večkrat tudi čudežno poplašal in vtrdil njeno zvestobo. Njen spovednik, p. Pamer, je slišal od nje same, da so se s težkim zapahom zaperta cerkvena vrata večkrat kar sama od sebe odperla, ko je pred

nje pokleknila in se potem zopet sama zapeila. Pobožna devica je nato vsa vtopljena v molitev klečala v kakem kotu, da je pozneje cerkvenik še zapazil ni, ko je šel vrata odpirat.

Pobožnost do terpljenja Jezusovega je podedovala od svojega očeta in ta je vedno bolj v nji rasla ter prevzela vso njeno dušo.

Vsaka reč jo je spominjala terpljenja ljubljenca in užgala v njej hrepenenje križana biti s Križanim in nič drugega vedeti, slišati, misliti in ljubiti kot Jezusa in sicer križanega.

Tako vzvišene čednosti so skromni, ljubeznjivi in prijazni devici pridobile ne le največo ljubezen njenih starišev, temuč tudi spoštovanje, da, občudovanje pri dragih ljudeh. Vsaketeri je pripoznal, da na nji ni najmanjše napake, temuč angeljska, ne človeška popolnost. Mnogi so jo tudi na vso moč hvalili in povzdigovali. To bi bilo lahko za njo silno nevarno postalo, ke bi jo Duh božji ne bil učil, pred nobeno nevarnostjo tako ne bežati kot pred nečimernostjo. Sladki, za slabega človeka, žal, le presladki strup posvetne hvale nje ni omamil. Skerbno je vsako tako nagnjenje, da bi ljudem dopadla, v sebi zatirala ter se, kaker pred strupeno kačo vsa prestrašila, ako je slišala, da jo je kedo pohvalil zarad njenih telesnih ali dušnih prednosti. Pri takih prilikah jo je erdečica oblila in vsa nemirna je hitro zbežala. Ker so jo ljudje zavoljo njenega lepega petja močno hvalili, je včasih nalašč napravila kako napako, da je vbežala skušnjavi nečimernosti. Zarad te ponižnosti in ljubezni je ona rada namesto svojih sester opravljala doma najnižja opravila.

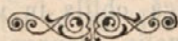
Tako je teklo življenje te k angeljski popolnosti poklicane device v nedolžnosti, priprostosti in miru kaker bister potoček po tihi dolinici.

Ta ljubi otrok je bil svetu predmet občudovanja, devicam vzgled posnemanja. Hudi viharji, ki so pozneje imeli nad njo priti, še niso bili pooblačili jasnega neba njenega življenja. Ljubeča vse ljudi in od vseh ljubljena, bi bila lahko padla v skušnjava, s to posvetno ljubeznijo zadovoljiti po ljubezni hrepeneče serce, ke bi sv. vera ne bila povzdignila njene duše do tiste ljubezni, v kateri edino najde razumna stvar pravi mir.

Vender s tem ne terdimo, da ni imela nič terpeti, ker drugače bi ne bil njen vodnik Bog, ki tepe, ketere ljubi. Vemo, da je morala vže od otroških let nadalje včasih hoditi po puščavi notranje zapuščenosti, da, peklenskih skušnjav in zalezovanj. Posameznosti o tem pa niso znane.

Zraven tega jo je vže od njene prve mladosti napolnjevala ena misel, zaradi katere tudi pri svojih ljubih domačih ni našla popolnega miru: to je bilo hrepenenje zyeličarju se popolno posvetiti v redovnem stanu. „Pojdi iz svoje dežele in od svoje rodovine in iz hiše svojega očeta“ (1. Mojz. 12, 1.), te besede je tudi njej, kaker nekedaj Abrahamu, govoril glas božji. Vender se je zdelo, da se zaradi velikih zaprek ta njena serčna želja ne bo mogla spolniti. Toda neomahljivo je bilo njeno upanje, da postane nevesta Kristusova. Bog sam je to upanje v nji obudil ter jo čudovito v njem poterdil.

Kaker sporoča Ot, se ji je v njenem štirinajstem letu prikazal njen angelj varih; v eni roki je imel erdeč križ, v drugi pa redovno obleko sv. Frančiška. Rekel je: „Glej, moj otrok, taka obleka je tebi pripravljena.“ Lepo je bila s tem napovedana njena prihodnost. Življenje križa, križ ljubezni, v obleki sv. Frančiška to naj bi bila po njenih mladostnih letih njena pot v nebesa. Drugi poklic bi tudi težko pričakovali za devico, na katero so se lahko obrnile besede Sv. Duha: „O kako lep je čisti rod v svetlobi svoje čednosti; zakaj njegov spomin je večni, ker je poznan pri Bogu in pri ljudeh.“ (Modr. 4, 1.).

O angeljih.

(Priredil Fr. Majdič.)

(Dalje.)

I. Da so angelji in kaj in kako so. — Angelji v prikaznih in v umetnosti.

Kaker človek po popolnosti daleč presega nerazumno naravo, ker ima poleg telesa tudi dušo, tako angelji visoko nadkriljujejo človeka, ker so čisti duhovi in kot taki prosti telesnih vezi.

Da angelji so, to nam pravi že razum. V stvarstvu nahajamo namreč telesa brez duše, to je nerazumno naravo; dalje bitja iz duše in telesa to je ljudi; po pravici torej smemo sklepati, da so tudi bitja, ki so zgolj duhovi. In ta sklep našega uma poterdjuje Božje razodetje. O angeljih nam pripoveduje sveto pismo na mnogih krajih. Vže berž v začetku vidimo kerubine, ki zapirajo vrata rajska, pot k drevesu živ-

ljenja. K pobožnemu Lotu prideta dva angelja in mu velita: „Vstani, vzemi svojo ženo in dve hčeri, kateri imaš, da tudi tine pogineš s pregrešnim mestom vred“ (I. Mojz. 19, 15). — Komu ni znana dalje mična prigodba mladega Tobija, ki ga je angelj Rafael spremljal v podobi imenitnega mladeniča v daljno medijansko deželo? Na poti mu je pomagal v vseh rečeh ter ga je zdravega in srečnega nazaj pripeljal k starišem.

Tako bi se dalo naštetiti še več primerov iz sv. pisma. Pa saj vsi verujemo, da so angelji, da si jih ne vidimo s telesnimi očmi. Ali ne vemo pa tako dobro, kaj in kakšni so angelji. Vender nam popolnoma zadostuje, kar nas uči o njih sv. Cerkev. Rimski katekizem pravi: „Poleg tega je Bog ustvaril iz nič duhovno naravo in brez števila angeljev, da mu služijo in na strani stojé; te je potem s svojo čudežno milostjo in močjo povišal in obdaroval.“

Ime „angelj“ je iz gerščine in pomeni poslanec. Angelji so torej Božji poslanci; oni nosijo Božje misli, sporočajo božjo voljo ljudem ter izvršujejo njegove ukaze.

Po svoji naravi so angelji čisti duhovi, t. j. taka bitja, ki imajo mej stvarmi najpopolnši um in najpopolnšo voljo, telesa pa ne. Angelji so osebna bitja, ki imajo nadčloveške zmožnosti uma in volje, moč in veličastvo, ali telesa kot čisti duhovi nimajo. Oni so kaker solnčni žarek, ki se ne dá prijeti, kaker misel, ki je ne vidimo s telesnimi očmi.

Dejali smo, da imajo angelji mej vsemi stvarmi najpopolnši um. Njih um je veliko popolnši od našega omejenega človeškega uma; ali vendar je nič v primeri z Božjim umom.

Ker imajo angelji um, imajo tudi prosto voljo, kaker jo imajo druga razumna bitja, namreč Bog in človek. Koliker jasniši um pa ima kako bitje, toliko popolnša je njegova prosta volja. Angelji imajo mej stvarmi najbistriši um, torej imajo tudi za Bogom najpopolnšo prosto voljo. Njih volja je zato tako popolna, ker se vedno strinja z neskončno popolno voljo Božjo; oni hočejo vedno to, kar jim veli Bog.

Prej smo rekli, da so angelji breztelesna bitja. V svetem pismu pa beremo, da so se angeli prikazovali ljudem v telesni podobi. Kako si naj to razlagamo? Pač tako, da so se angelji prikazovali le v navidez nem telesu; drugači bi se namreč ne

bili mogli prikazati ljudem in ž njimi govoriti ter občeovati po človeškem načinu.

Prikazovali pa so se angelji raznim bogoljubnim osebam, kaker vemo iz sv. pisma in iz življenja svetnikov.

Mej novejšimi svetniki, ki so bili deležni te posebne Božje milosti, je najbolj znana pobožna vdova sv. Frančiška Rimska. V raznih dobah njenega življenja vidimo zaporedoma tri angelje različnih verst na njeni strani. V začetku je bil to angelj najnižje verste, h kateri spadajo večinoma angelji varih. Ta angelj varih Frančiške ni le k dobremu priganjal, tudi pogrškov in nepopolnosti jo je skušal očistiti, dostikrat s prav občutljivimi kaznimi. Tako se pripoveduje, da se je nekega dne v palači plemenitega gospoda Lavrencija de Poncijani zbrala obila družba imenitnih gospe. Frančiška, mlada, komaj petnajstletna žena Lavrencijeva je morala biti zraven. Gospe so začele govoriti nekaj precej spotekljivega in Frančiška ni imela poguma, da bi bila vstavila pogovor. Kar pade na enkrat zveneč vdarec po njenem licu; vse vmolkne ter poprašuje kaj je. Nihče ni videl ničesar. Le erdeče lice Frančiškino je kazalo, kedo je prejel vdarec.

Pa ne samo ob takih prilikah je čutila Frančiška pričujočnost svojega angelja varih, tudi sicer ji ni zginil nigdar iz spomina, dasiravno ga tedaj še ni videla s telesnimi očmi. Občevala je ž njim neprenehoma ter mu dala čez se popolno oblast; od njega je prejemala njena duša višjo luč, da je mogla spoznati zvijače peklenskega sovražnika, in tudi serčnost in moč, ki jo je pokazala pri svojih poznejših grozovitih bojih.

Tukaj seveda ni prostora, da bi natančniše popisovali njeno lepo in jako mikavno življenje. Povedati hočemo še le nekaj o dveh drugih angeljih, ki sta ji bila na strani eden za drugim v poznejših letih in ju je ona videla s telesnimi očmi.

Pervega je pripeljal iz nebes leta 1413. njen drugi sinček, Evangelist po imenu, ki je bil dve leti prej komaj devetleten otrok za kugo vmerl. Ta novi angelj, eden iz verste arhangeljev, je bil tolike lepote, da Frančiška ne bi bila mogla pogledati v njegovo obličje, da ni Bog znižal svitlobe, ki je ž njega sijala. Podobo je imel Evangelistovo; oblečen je bil v svitlo belo obleko (aljbo), nad njo je imel še tuničelo, kakor subdijakon ko pri maši streže. Ta tuničela je bila zdaj bela ko sneg, zdaj modra kaker jasno nebo, zdaj erdeča kaker ogenj. Oči je imel vedno proti nebu obrnjene, roke čez persi na križ položene. Svetal blesk je obli-

val njegovo postavo in če tudi Frančiška njega samega včasih ni videla, ta nebeški blesk je videla vender nepretergoma. V ostalem je bil arhangelj videti kaker devetleten otrok, le ne koliko več. Vedno na desni strani svoje varovanke, jo je spremljal, kamer koli je šla. In če je hodil po blatnem potu, niso puščale njegove lepe bose nožice sledu za sebo in blato se jih ni prijelo. Kar je pa prav posebno lepoto dajalo arhangelju, to so bili njegovi prečudno krasni zlati lasje, ki so se mu v kodrih valili dolu na pleča. Svetili so se tako, da je Frančiška po noči pri njih luči brez težave molila svoj brevir ali iz katerih drugih bukev brala, kaker pri belem dnevi. Če so jo hudobni duhovi skušali napasti, je njen varih stresel svoje zlate kodre in letele so iz njih iskre in duhove teme zapodile v beg.

V njenem življenju so nadalje obširnije popisane njene razmere do tega angelja, ki jo je vodil v drugi dobi njenega duhovnega življenja po poti razsvitljenja, kaker jo je prejšnji v prvi dobi po poti očiščevanja. Za tretjo dobo, pot zedinjenja, pa ji je poslal Bog tretjega angelja iz višje verste „moči“. Tudi tega je, kaker arhangelja, videla in sicer vedno tudi s telesnimi očmi. On je imel namestu tuničele arhangeljeve še iz dražje tvarine tkano daljmatiko, dijakonsko obleko, in moč njegova zlasti zoper hudobne duhove je daleč presegala arhangeljevo. Da jih je zapodil v beg, mu ni bilo treba stresati svojih zlatih las; zadosti je bil samo pogled in plahi so se razperšili. Tudi njegova svitloba je bila še veliko večja od arhangeljeve, tako da Frančiška ni mogla vanj vpreti svojega pogleda, sončna svitloba se ji je zdela tema v primeri z njegovo.¹⁾

Zadostuj to! Če so se angelji že na zemlji kazali tako lepe, kako lepi morajo biti še le v nebesih!

Umetniki jih vpodabljaajo ko mladeniče v znamenje, da je v njih življenju večna pomlad; perotnice, ki jim jih delajo, pa pomenijo, da naglo kaker blisek verše povelja Božja. Slikajo jih naposled stoječe ali plavajoče na oblakih, kar pomeni njih nebeško domovino. Da, prekrasne nam pred oči stavi angelje kerščanska umetnost, a neizmerno krasnejši so v resnici v svoji čisti duhovni lepoti, saj jih je naredil večni umetnik, Bog, ko svoja najpopolnša, torej tudi najlepša dela, izjemši seveda človeštvo Kristusovo in mater njegovo Marijo.

¹⁾ Stelzer, Leben der hl. Franziska Romana. Mainz, 1888.

Svetega Frančiška Saleškega nauki o popolnosti.

Blagoslovljeni zakonski ženi.

Zyedel sem, da si blagoslovljena. Bog bodi za to zahvaljen, ki hoče pomnožiti število svojih sè številom tvojih. Drevje rodi svoj sad za ljudi, žene pa svojega za Boga, zato je njih rodovitnost eden izmed njegovih blagoslovov. Okoristi se v tem svojem drugem stanu in sicer na dvojen način: daruj stokrat na dan svoj sad Bogu, kaker pravi sv. Avgustin, da je tudi njegova mati storila, dokler ga je pod svojim srcem nosila; v britkostih in težavah pa, ki so s tem združene, hvali Boga za to, kar terpiš, da pride na svet njegov služabnik, kateri ga bo s pomočjo njegovih milosti s teboj na veke slavil. Bog naj bo hvaljen v vsem in po vsem, v žalosti in veselju.

Vdovam.

Čednost vdov je ponižnost. Vsi ljudje morajo biti sicer ponižni, ker kedor se ne poniža ne bo povišan (Mat. 23, 11.); ali ponižnost je pač še posebna čednost vdov.

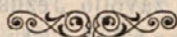
S čim bi se pa tudi res mogla vdovica ponašati? Devištvu nima več; more pa je nadomestiti prava ponižnost. Bolje je biti vdova z obilnim oljem v svetiljki, kaker devica brez olja ali z malo olja. Moža, ki je bil po sodbi sveta njena čast in čiger ime nosi, nima več. Kaj ji preostaja drugega, kaker Bog, s katerim se more ponašati? O srečen poklic!

Vdove so podobne vijolicam, tim majhnim cvetlicam z malo bliščečo baryo, z ne močno ali kaj prijetno vonjavo. O kako lepa cvetlica na cerkvenem vertu je vdovica! Ona se ne lepotiči, da bi jo svet gledal. In zakaj bi neki tudi želela, da jo vidijo tisti, katerim ne želi več dopasti?

Sveti Pavel apostelj zapoveduje svojemu dragemu Timoteju spoštovati vdove, ketere so prave vdove (1. Tim. 5, 3.). Ketere so pa te resnične vdove, ako ne one, ketere so po sercu in duhu vdove, t. j. ketere nimajo serca navezanega na nobeno stvar.

Naš Gospod ne pravi: „Blaženi, kateri so čistega telesa“, ampak: „Blaženi, kateri so čistega serca“ (Mat. 5, 8). In on ne

hvali siromakov, ampak „v b o g e v d u h u“. Vdove zaslužijo hvalo, ako so vdove v duhu, t. j. ako so ponižne: te so v posebnem varstvu božjem. P. — n — n.

Kaka je prava pobožnost k Materi božji in kateri njeni častivci niso pravi.

Prava pobožnost k Materi božji mora biti 1. n o t r a n j a, iz serca izhajajoča, sledeča iz spoznanja njene velike imenitosti; 2. p r i s e r č n a, polna zaupanja in ljubezni, ker je Marija naj-mogočnisha in najbolja Mati; 3. s v e t a, spodbujajoča nas k begu pred grehom in k posnemanju njenih čednosti, posebno njene ponižnosti in ljubezni; 4. s t a n o v i t n a, to je, da se za vsaki najmanji vzrok ne opuste pobožne vaje, temuč da se pogumno zoperstavljamo vsakemu načelu sveta in mesa; 5. n e s e b i č n a, ne iskajoča samo sebe in svojo zadovoljnost, temuč čast Jezusa Kristusa in njegove ljubeznjive Matere, in to toliko v dušni suhoti kakor v gorečnosti, na Kaljvariji kakor v Kani galilejski.

Naslednji pa niso pravi častivci Matere božje:

1. Tako imenovani k r i t i č n i (razsojevavni) č a s t i v c i — kakor so prevzetni učenjaki, ki imajo še neki sled pobožnosti do Marije, ali skoraj vse pobožne vaje, s katerimi katoliški kristijani častijo predobro Mater, le grajajo in obsojajo, zato ker niso po njih okusu.

Ti dvojijo nad vsakim čudežem, nad vsako milostjo, ki priča o miloserčnosti in mogočnosti Kraljice nebeške, akoravno o njih pričajo popolnoma zanesljivi ljudje.

Oni zaničljivo gledajo priprosto ljudstvo, ko kleči pred oltarjem ali podobo Matere božje. Pravijo, da so take vaje pre-napetost in slabost, čudeži in milosti pa pobožne pravljice ali domišljije.

2. S t r a š l j i v i č a s t i v c i, kateri se boje Sinu onečastiti, ako njegovo Mater povikšujejo. Zato tudi ne morejo terpeti, da se izkazuje tista pristojna čast Mariji, katera ji gre po besedah in nauku cerkvenih očetov; tudi jih jezi videti več pobožnih pred njenim oltarjem kakor pred prezv. zakramentom. Kakor da

bi si to bilo navskriž! Njih tudi jezi da mi tako pogostoma govorimo o Materi božji. „Naše pribežališče, pravijo oni, je Jezus, ker on je naš edini srednik; ta je prava pobožnost“. — Ali saj tudi mi Marijo častimo le zavoljo Jezusa.

3. Samo navidezni častivci — kateri zanemarljivo notranjo pobožnost, stavijo vse le v zunanje vaje: oni molijo rožnivenec naglo in brez pobožnosti, raztreseni so pri sv. maši, v procesijah se okolu ozirajo, vpisavajo se v vse bratovščine ali njih mnoga molitev je le prazno blebetanje, ki serce ne ve zanje, svojega življenja nič ne poboljšajo, svojih strasti nič ne berzdajo, čednosti Marijinih ne marajo posnemati, vdajajo se svetu in njegovi poželjivosti, pa, pod lepim imenom „sin“, „hči“, ud—bratovščine naše ljube gospe i. t. d. skrivajo naj gerše pregrehe. Pri tem pa prav mirno spijo v svojih slabih navadah, v prederznem zaupanju, da „častivci Matere božje se ne morejo pogubiti“. Kaker da bi bili oni pravi njeni častivci in ne mariveč oslepljeni od hudobe, ketera jim morebiti celo prigovarja, ker vsaki dan kaj zberbrajo na čast Materi božji, da se bo zato zgodil nekak čudež, da ne bodo vmerli brez spovedi.

Oh kako morajo resnično reči, da ljubijo in častijo presveto Devico, keder gerdo delajo s Kristusom, njenim Sinom, keterega z grehi križajo? Ke bi Mati božja tako ravnala, kaker si oni mislijo, bi odobravalala njih hudobije, delala bi jim mehko blazino za nadaljevanje grešnega življenja.

S tem se pa ne pravi, da gdor živi v smertnem grehu ne more ali ne sme častiti Marije. Ravno on ima največ vzroka, največ potrebo in tudi dovoljenje obrniti se k „Materi miloserčnosti“, ali mora jej izkazati češčenje z namenom, da bi se po njeni priprošnji rešil greha, se poboljšal, zadobil milost kesanja in ne mirno v grehu naprej živel.

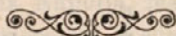
4. Nestanovitni častivci, kateri zdaj častijo Mater božjo, zdaj ne, zdaj so goreči, zdaj pa popolnoma mlačni in vse opustijo, vpišejo se v vsako bratovščino, ali njih dolžnosti ne izpolnjujejo dolgo. Koliko bolje bi bilo, ke bi se zavezali za menj pobožnih vaj, ali te v ljubezni in zvestobi opravljali in vstavljali se vsakemu napadu hudobe, sveta in mesa.

5. Hlapčevsko misleči častivci, to so taki, kateri Marijo časte le zavolj časnih dobrot, kaker n. p. da

bi dobili kako pravdo, nšli kaki preteči nesreči, ozdraveli od kake bolezni, dosti denarja pridobili i. t. d. (B. Grignon de Montfort).

Taki, ne pravi častivci Marijini, mi nikar ne bodimo. Častimo jo veselo in pogumno, v duhu in resnici, zlasti s tem, da bomo živeli tako, kaker vemo, da je Bogu in njej ljubo, in častimo jo zavoljo Boga, Bogu na čast in slavo. Božja čast in slava bodi višji namen tndi Marijinega kaker vseh drugih svetnikov češčenja.

P. H. R.

Naši prihodnji svetniki in blaženi.

Zveličani treh redov sv. Frančiška, ketere misli sveta cerkev prišteti mej svetnike, so ti:

1. Zveličani Bernardin Felterski, spoznovavec 1. reda, vmerl 1492, mej zveličane ga je prištel papež Inocencij X.
2. Zv. Saljvator Hortski, lajik 1. reda, Španec, vmerl 1567, mej zveličane prištet od Klemen IX.
3. Zv. Humilj Bizinjanski, lajik 1. reda, Lah, vmerl 1637, mej zveličane prištet leta 1882.
4. Zv. Karel Seški, lajik 1. reda, Lah, vmerl 1670, mej zveličane prištet 1882.
5. Zv. Leopold Gajški, mašnik 1. reda, Lah, vmerl 1815, mej zveličane prištet 1893.
6. Zv. Teofilj Kurtski, mašnik 1. reda, s Korzike, vmerl 1740, mej zveličane prištet 1896.
7. Zveličana Matija Nazarejska, devica 2. reda, Lahinja, vmerla 1300, mej zveličane jo je prištel Klemen XIII.
8. Zv. Baptista Varanska, devica 2. reda, Lahinja, vmerla 1527; njeno češčenje je poterdil papež Gregor XVI.

Častitljivi služabniki božji vseh treh redov, ketere misli sv. cerkev prišteti mej zveličane, so ti:

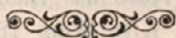
9. Častitljiva sestra Marija Krescencija Hös, bavarka, 3. reda, vmerla 1744.
10. Častitljivi Anton Margil, Španec, mašnik 1. reda, vmerl 1726.
11. „ Filip Velitriški, Lah, mašnik 1. reda, vmerl 1754.

12. Častitljivi Benigen Kunejski, Lah, mašnik 1. reda, vmerl 1744.
13. „ Dominik iz Čivité - vékije, Lah, mašnik 1. reda vmerl 1738.
14. Častitljivi Bernardin Kalencanski, Korzičan, mašnik 1. reda, vmerl 1653.
15. Častitljivi Benedikt Požibonski, Lah, mašnik 1. reda, vmerl 1658.
16. Častitljivi Frančišek od sv. Antona, brat tretjega reda, Lah, vmerl 1764.
17. Častitljivi Bonaventura Barselonski, Španec, lajik 1. reda, vmerl 1684.
18. Častitljivi Frančišek Gizonski s Korzike, klerik 1. reda, vmerl 1832.
19. Častitljivi Mihaelangelj od sv. Frančiška, Lah, lajik 1. reda, vmerl 1800.
20. Častitljiva Klara Izabela Gerzi iz Ženove, sestra 2. reda, vmerla 1800.
21. Častitljiva Marija od Jezusa, iz Mehike, sestra 2. reda, vmerla 1637.
22. Častitljiva Antonija Marija Beloni iz Kodonja na Laškem, sestra 2. reda, vmerla 1719.
23. Častitljivi Angelj Paški (Pas), iz Perpinjana na Laškem, mašnik 1. reda, vmerl 1596.
24. Častitljivi Peter iz Banjoreje na Laškem, mašnik 1. reda, vmerl 1742.
25. Častitljivi Lovrenc iz Revéla v Pijemontu, lajik 1. reda, vmerl 1623.
26. Častitljivi Inocencij iz Kijusa na Laškem, lajik 1. reda, vmerl 1631.
27. Častitljiva Joana Marija od Križa, Tiroljka, sestra 2. reda, vmerla 1675.
28. Častitljiva Lilija Marija od britke martre, iz Viterba na Laškem, sestra 3. reda, vmerla 1773.
29. Častitljiva Marija od Jezusa, iz Agrede na Španskem, sestra 2. reda, vmerla 1665.
30. Častitljivi Peter Bardesíjo, Španec, lajik 1. reda, vmerl 1700.
31. „ Anton Pagan, Benečan, mašnik 1. reda, vmerl 1585.
32. „ Šimon Filipović, Bošnjak, mašnik 1. reda, vmerl 1802.
33. „ Generoz iz Premosela na Laškem, mašnik 1. reda. vmerl 1804.

34. Častitljivi Janez Kerstnik iz Burgundije na Francoskom, mašnik 1. reda, vmerl 1726.
35. Častitljivi Alojzij od britke martre, Lah. mašnik 1. reda, vmerl 1803.
36. Častitljivi Modestin od Jezusa in Marije, Lah, mašnik 1. reda vmerl 1834.
37. Častitljivi Marijan iz Roke Kazale na Laškem, lajik 1. reda, vmerl 1866.
38. Častitljivi Francišek iz Napolja, mašnik 1. reda, vmerl 1841.
39. „ Janez iz Triore na Laškem, mašnik in marternik, 1. reda, vmorjen na Kitajskem 1813.
40. Častitljivi Emanuel Ruis, Španec in 7 tovarišev marternikov 1. reda, vmorjenih od Turkov v Damasku 1860.
41. Služabnik Božji Pavel iz Rečineta na Laškem, mašnik 1. reda. vmerl 1840.
42. Služabnik Božji Lovrenc iz Monsana na Laškem, mašnik 1. reda, vmerl 1797.
43. Služabnik Božji Magin Katalá, Španec, mašnik 1. reda, vmerl 1830.
44. Služabnik Božji Henrik Tisen (Tyssen) iz Belgije, mašnik 1. reda, vmerl 1844.
45. Služabnik Božji Mihael iz Tora na Španskem, mašnik 1. reda, vmerl 1875.
46. Služabnik Božji Bonifacij iz Sece na Laškem, lajik 1. reda, vmerl 1799.
47. Služabnica Božja Marija Klara Agneza Štajner s Tiroljskega, sestra 2. reda, vmerla 1862.
48. Božja služabnica Ana Lapini, sestra in vstanoviteljica sester 3. reda od petih ran sv. Franciška, vmerla 1860.
49. Božja služabnica Cecilija Nóbili, sestra 2. reda, vmerla 1655.
50. „ „ Klara Kerubina Saračeni iz Asiza na Laškem, sestra 2. reda, vmerla 1865.
51. Božja služabnica Filomena Joana iz Žénove na Laškem, sestra 3. svetovnega reda, vmerla 1865.
52. Služabnica Božja Pavlina Nikolé, markeza, sestra svetovnega 3. reda, vmerla 1868.
53. Služabnika Božja Pavel iz Mantove in Salvator iz Ofide, mašnika in marternika 1. reda, vmerla 1648.
54. Služabnika Božja Jakob iz Saruana in Ferdinand iz Albisole, mašnika in marternika 1. reda vmerla 1648.

55. Božji služabnik Andrej Garsija s Kanarskih otokov, lajik 1. reda, vmerl 1853.
56. Častitljivi Anton Bonfadini iz Ferare, mašnik 1. reda, vmerl 1482, se časti kot zveličan.
57. Častitljiva Marija Križana od ran, sestra 3. reda, vmerla 1826.
58. Častitljivi marterniki angleški, mej katerimi je tudi 14 ali 15 frančiškanov.
59. Božji služabnik Ludovik iz Kazorije na Laškem, mašnik 1. reda, vmerl 1885.

P. A. F.

Svetoletni shod tretjega reda v Rimu.

Kaker smo vže naznanili, se ima letos od 25. do 28. dne mesca majnika obhajati v Rimu mejnarodni shod tretjega reda sv. Frančiška, ki ga bo ko predsednik vodil kardinalj Jožef Vives i Tuto, mašnik kapucinskega reda. Ta shod je napovedal v imenu svetega očeta papeža kardinalj Rampolla 13. prosinca tega leta s pismom na štiri velike poglavarje redov sv. Frančiška, ki so: brat Feliks Pij Čekka, vesoljni predstojnik samostanskega tretjega reda, brat Bernard Andermatski, vesoljni predstojnik kapucinskega reda, brat Laverencij Karatelli, vesoljni predstojnik konventualjskega reda, brat Alojzij Lauer, vesoljni predstojnik manjših bratov. Ti so, veseli take napovedi, naznanili to v okrožnici od 11. svečana tega leta svojim podložnim okrajinskim predstojnikom in vsem, ki se jih tiče, ter ob enem razposlali prednačert, ki ga tu podamo našim bravcem v slovenščini.

O p o m b e.

1. Vse, kar se tiče politike, in kar ni v nobeni zvezi z namenom tretjega reda, je čisto izključeno.

2. Kedor želi govoriti do zbranih ali v občnih ali v posebnih narodnih sejah, ima poslati svoj govor spisan do tridesetega dne aprila mesca v kolegij sv. Antona Padovanskega (Roma, Via Merulana, 124), kjer je sedež za vse opravke, ki se tičejo tega shoda.

3. Govori nimajo trajati čez 20 minut, zato naj govorniki zlasti skerbe, da bodo govorili jasno in kratko.

4. V občnih sejah naj govorniki govore v dveh jezikih, italijanskem ali pa francoskem; v sejah posameznih narodov pa naj govori vsaki po svojem jeziku.

5. Govorniki naj zlasti govore o tem, kar se tiče serafinske ljubezni.

6. Občine tretjega reda se prosijo, naj pošljejo kako miloščino ko Petrov penez (t. j. za sv. očeta) in za stroške shoda ali kolegiju sv. Antona ali dotičnim redovnim poglavarjem.¹⁾

* *

Vstanova „Vsmiljeni Božji Sin“ in želje drugih shodov tretjega reda.

Vže je tega kakih deset let, kar imajo tretjeredniki zdaj tu, zdaj tam v Belgiji, na Francoskem, na Laškem in Angleškem slovesne shode, da se posvetujejo o svojih posebnih zadevah; na Nemškem pa imajo svoj posebni oddelek v narodnih katoliških shodih. Shod, ki se ima obhajati v Rimu, pa ima zdaj vsem prejšnjim venec položiti na glavo in najti nove poti k razvijanju moči; zakaj to je njegov namen, želje, ki so se razodele v prejšnjih shodih v soglasje spraviti z vodikom od papeža poterjenim in tako predpise sv. očeta Frančiška in določbe papeževe v prijazni zvezi vsem živo pred oči postaviti.

Načert za prvi dan.

V o d i l o.

Glavna podlaga ali natora in namen 3. reda sv. Frančiška.

Glede tretjega reda našega svetega očeta Frančiška so sv. oče papež Leon XIII. slovesno izrekli: „bistvu 3. reda ni nič odvzetega — in hočemo“, tako nadaljujejo, „da ostane nespremenjeno in nedotaknjeno.

Dobro torej, vse bistvo ali natora, ves namen 3. reda je v tem, da se tistim, ki mej svetom živijo, pripravijo pomočki, da se tako v zasebnem kaker v očitnem življenju povernejo k Jezusu Kristusu, „ki more na veke rešiti tiste, ki skozi njega

¹⁾ Vredništvo „Cvetja“ je pripravljeno, vsaki, tudi najmanjši dar sprejeti ter koliker se bo dalo o pravem času odposlati v kolegij sv. Antona.

pristopajo k Bogu“, in da tako začno iz novega pravično, pošteno in po veri živeti. „Nič drugzega namreč ni namerjal sveti vstanovnik (Frančisek), kaker da bi se pridniše vadilo kerščansko življenje.“

I. P o g l a v j e.

O sprejemu, novicijatu in obljudi.

Razširjevanje 3. reda. — Pokorščina dolžna papežu. — Podložnost do cerkvenih predstojnikov. — Novicijat in preskušnja.

1. R a z š i r j e v a n j e. — Tretji red ne more prinašati obilega sadu, ki si ga apostoljski sedež od njega obeta, ako se ne razširi in ne predere v vse stanove človeške družbe. Zato ima po željah svete cerkve vsaki redovni brat in vsaka redovna sestra vse primerne pripomočke v to obračati, da pridobe novih udov bodi si v hišah bogatih ljudi, bodi si v delavnicah delavcev in po drugih krajih, kamer jim je dovoljeno hoditi.

2. O p a p e ž u d o l ž n i p o k o r š č i n i. — Serafinski očak, od Boga podučen, je obljubil papežu, namestniku Kristusovemu na zemlji, pokorščino in spoštovanje in vsem svojim sinovom je vokal, da naj ga v tem natanko posnemajo.

Zato naj se nihče ne sprejme v ta red, kedor ni terden v veri in pokorščini do svetega sedeža v vsem, kar ta uči ali zapoveduje, in kedor ni pripravljen sprejeti ne le njegovih verskih in nravnih nauk, ampak tudi opominov in svetov.

3. O p o d l o ž n o s t i p r o t i c e r k v e n i m p r e d s t o j n i k o m. — Po postavah, ki izvirajo iz cerkvenega predstojniškega reda (hijerarhije), naj skazujejo vsem cerkvenim vikšim vsakemu tisto čast in spoštovanje, ki mu gre.

4. N o v i c i j a t i n p r e s k u š n j a. — Na novo sprejeti naj se ob času novicijata dejansko nauče, kar vodilo obsega, z učenjem in premišljevanjem naj se iz njega navzamejo seraflnskega duha ter se vadijo v pravorednosti in vstanovah bratovščine.

Da se kedo pripusti k obljudam, je treba, da v dejanju izkaže nedvojljive dokaze svojega poklica in se podverže preskušnji iz vodila, drugači se nima pripuščati k obljudi.

Načert za drugi dan.

II. Poglavlje.

O načinu življenja.

Razpašnost in vživanje. — Dela pobožnosti. — Časopisi. — Očitne šege. — Dela ljubezni. — Stanje delavcev. — Gospodarske ustanove.

1. *Razpašnost in vživanje.* — Tretjeredniki naj se skerbno derže predpisov vodila proti razpašnosti, plesom, gledališkim igram in nezmernim pojedinam.

„V jedi in pijači naj bodo zmerni“ in da se bodo tolikanj bolj držali duha vodila, naj podpirajo družbe zmernosti, kaker se bo potrebno zdelo.

Zlasti pa naj se redovne sestre odločno vpro razpašnosti, ki šege mehkuži, z nezmernimi stroški premoženje poraztepa in silno škodi delam za razširjevanje katoliške vere. Njih posebna skerb bodi podoba križanega postaviti (ali obesiti) na odlično mesto v vseh delih hiše, zlasti v glavnih izbah. Razen tega naj sestre svoje otroke navdajo z načeli preprostosti, z ljubeznijo do dela in duhom ljubezni.

2. *Dela pobožnosti.* — Tretjeredniki naj bodo pridni ne le glede prejemanja sv. zakramentov in opravljanja redovne molitve, temuč naj pristopijo tudi, ako so okoliščine za to, družbam za ponočno češčenje svetega rešnega telesa, tjedensko sveto obhajilo mož in spremljevanje najsvetejšega, ko se nese k bolnikom.

Ko so pri pogrebih, naj se pobožno zaderže in molijo, in namestu vencev, ki jih je vpeljala posvetna šega, naj dajejo za svete maše.

V družini naj skupaj molijo, tudi rajnih dušam naj pomagajo sè skupno molitvijo.

3. *Časopisi.* — Skerbeti je, da slabi časopisi, kaker list, ki ga veter odnese, vender enkrat zginejo ter se naše in drugih hiše odpro časopisom, ki se bore za oltar in ognjišče (katoliško cerkev in pobožno družinsko življenje); tako bo zopet prišel duh kerščanstva v družine in v družbe.

4. *Očitna delavnost.* — Tretjeredniki se ne morejo vmikati javnemu življenju, kaker puščavniki, ravno nasproti, oni

imajo dolžnost skerbeti, da pravice božje in cerkvene zmagajo družini in deržavi h koristi.

5. *Dela ljubezni*. Tretjeredniki, vdani načelom ljubezni, naj se ogibljejo strankarstva in vse pomočke v to obernejo, da se razkoli odpravijo, da mir po zvezi duhov razveseli kristijane.

Vezi, ki vežejo tretjerednike mej sabo, naj se od dne do dne tesneje zadergnejo; zato naj skušajo udje, ki ne spadajo k nobeni skupščini, vdeleževati se njih mejsebojnih del ljubezni, pobožnosti in apostoljske gorečnosti.

6. *Gospodarske vstanove*. — Tretjeredniki naj imajo pred očmi duh in zgled sv. očeta Frančiška, ki je vsem vbozim in ponižnim vse postal.

Zato naj po svoji moči podpirajo vstanove, ki imajo namen, da bi se delo zljajšalo po načelih pravičnosti in kerščanske ljubezni in bi se raznoverstnim nesrečam, ki prihajajo ali iz javnih ali iz zasebnih naključji, pot zaperla ali zdravilo dobilo.

Da vbranijo sebe, delavce in kmete pred oderuštvom, bo dobro nadalje, ako tretjeredniki vstanove posojilnice ali za delavce ali za kmete ali za druge, pa take, da bodo cerkvi po volji, ali pa naj že vstanovljene podpirajo z delom in svetom.

Sestre pa naj pred vsem drugim svoje domače podučujejo v kerščanskem nauku, to je otroke, posle in celo moža. Vse te naj mej domačimi zidovi uče katekizma, pa tako, da skoraj nevede dosežejo dobroto kerščanskega nauka.

Načert za tretji dan.

III. P o g l a v j e.

O službah, obiskovanjih in vodilu samem.

Redovna občina (skupščina). — *Svetovarstvo*. — *Mesečni shodi*. —

Zveza mej udi. — *Udje in obiskovavci (vizitatorji)*.

1. *Redovna občina*. — Če so dva ali trije tretjeredniki v eni fari ali v enem kraju, naj skušajo še drugih pridobiti, znamenitih in gorečih mož, ki bodo, kaker že rečeno, tudi oni skerbeti za razširjenje 3. reda. Nato naj se oni pogovore s župnikom, župnik pa s predstojniki, o katerih govori vodilo, da se pokliče ravnavec (ali vodja) ter vse oskerbi, kar je potrebno k vstanovljenju skupščine.

2. **Svetovavstvo.** — Vsaki postavno ustanovljeni skupščini se naj da precej svetovavstvo, katerega udje naj jo vladajo po vodilu. Jako je želeli, da bi vsaka fara imela svojo skupščino ali eno za vse, moške in ženske skupaj, ali pa eno za moške, eno za ženske posebej, po okoliščinah raznih krajev; pa tako, da to nima biti na škodo skupščinam, ki so ustanovljene za posebne stanove moških ali ženskih.

3. **Mesečni shodi.** — Bratje in sestre naj se pridno vdeležujejo mesečnih shodov, kaker veli vodilo.

4. **Zveza mej udi.** — Da bodo udje, ne glede na to, ali so pod temi ali onimi vikšimi, vsi, ki prebivajo v enem mestu, eni škofiji in pokrajini, enega sercà in ene duše, morejo ravnavci in svetovavci vsako leto skupaj priti, da se posvetujejo o splošnih potrebah 3. reda.

5. **Udje in obiskovavci.** — Svetovavci so odvisni od obiskovavca, katerega naj prosijo ob času, ki ga določijo po svetu ravnavečevem, dobrote postavnega cerkvenega obiskanja (kanonične vizite).

Kolikerkrat kak mašnik katerega si bodi reda sv. Frančiška pridiguje v tistem kraju, kjer je skupščina, naj ga predstojniki prosijo, da nakloni skupščini blagoslove svoje službe, vender ne v škodo obstoječe postavne oblasti.

*
**

Dostavek

za tretjerednike - mašnike.

Posebna seja tretjerednikov - mašnikov je videti, da bi mogla mnogo pripomoči, da se tretji red razširi po farah, sémeniščih, kolegijih itd. in da bi se sè škofovskim dovoljenjem ustanovile skupščine mašnikov. Zato se tudi dostavijo nekatere misli, ki se bodo prevdarjale ob času in na kraju, ki se ima še le določiti.

1. **Razširjevanje.** — „Potrudite se, da bodo ljudje tretji red sploh spoznali in po pravici sodili, poskerbite, da bodo dušni pastirji pridno učili, kakšen je, kako lahko je vstopiti vanj, kako velike pravice ima v zveličanje duš, koliko koristi obeta zasebnemu in javnemu življenju“. (Okrožnica „Auspicato“ 17. sep. 1882).

Predstojniki prvega in regularnega tretjega reda in mašniki - tretjeredniki, ki imajo dostop v semenišča in kolegije, naj

se zmenijo z njih ravnatelji, da se mej gojenci vstanove razredi udov tretjega reda.

Udje, ki so ali gojenci v semeniških ali mašniki v cerkvenih zavodih, naj po željah svetega očeta vabijo svoje sobrate, da vstopijo v tretji red.

2. Skupščina. — Udje mašniki naj skerbe, da se vstani s privoljenjem škofovim skupščina mašnikov.

3. Kleriki. — Kleriki se v tako skupščino ne morejo vpisati, razen potem ko so posvečeni za mašnike.

4. Sedež skupščine. — Sedež skupščine naj bo v takem kraju, kamer vsi najlažje pridejo.

5. Svetovavstvo. — Po vodilu so izvoliti svetovavci (discreti), ki imajo vladati skupščino mašnikov.

Pervi predstojnik (minister) bodi ravnatelj, keterega dolžnost bo: a) shode sklicavati, v katerih bo ali on, ali kateri drugi vže prej od njega določen imel govor; b) dajati redovno obleko in sprejemati obljube; c) predsedovati v posvetovanjih diskretov; d) po njih priterjenju določiti letne doneske in druge take reči v korist skupščine.

Vender naj ostane skupščina pod vlado kakega očeta frančiškana, za to odločenega, ki se naj pogostoma vdeležuje shodov, da bo ude poterjeval v duhu sv. Frančiška in bo pripravljen odgovarjati na kake pomiselke in spovedi sprejemati itd.

6. Shodi. — Mesečni shodi vežejo vse; kateri se torej iz kakega vzroka ne more vdeležiti, naj to predstojniku naznani.

Keteri so odbrani za ketere posebne opravke, naj se pridno shajajo, da se stvar določi po skupnem prevdarku.

7. Opravniki. — Svetovavstvo naj neketere odloči (mej njimi naj bodo po svoji pravici ravnavei skupščin), po katerih skerbi in svetu se bodo našli pomočki za razširjevanje tretjega reda, za boljše vladanje skupščin, za vstanovljenje pobožnih naprav v farah duhovnikov - tretjerednikov, delavskih ali gospodarskih društev, kakeršna bi se spoznalo, da bi več pripomogla k temu, da se v kerščanskih družinah vterdijo dobre navade in ponovi duh Kristusov.

8. Obiskovanje. — Vsako leto naj se vpričo vse udov opravi postavno obiskanje skupščine; predstojnik naj se v sporazumljenju s svetovavci dogovori glede časa z obiskovavcem.

Kako naj opravljajo udje tretjega reda svoje redovne molitve.

Kedor opravlja dan za dnevom vedno tiste molitve, ki jih ima morebiti toliko, da jih komaj opravi, tak kristijan dostikrat moli le iz same navade, hitro in raztreseno, brez potrebne pobožnosti, pa tudi brez koristi; Boga bolj žali kaker pa časti. To se prav lahko zgodi tudi udom tretjega reda, ko opravljajo redovno molitev, namreč 12 očenašev in češčenasimarij. Pervi kristijani in potem še več stoletji so vsi verni molili duhovne molitve, brevir, z mašniki v cerkvi. Sčasoma pa niso več vsi znali iz glave ali na pamet psaljmov in drugih cerkvenih molitev, in ti so začeli moliti očenaše, da niso zastonj stali v cerkvi. Sv. Frančišek Serafinski tudi predpisuje v svojem vodilu bratom lajikom, to je, redovnikom, ki niso in ne bodo mašniki, očenaše za redovno molitev, prav tako tudi udom tretjega reda, ki niso mašniki in ne znajo brevirja moliti. Namesti brevirja, za katerega potrebuje duhovnik dobro poldrugo uro, imaš, ljubi tretjerednik, samo 12 očenašev in češčenasimarij moliti. Kratka molitev, ali vendar lahko opravljaš te očenaše v duhu združen z duhovniki, ki molijo brevir. Pervi kristijani so hodili v cerkev molit 7 krat na dan. Naj prej so šli o polnoči in so zmolili jutranjice s hvalnicami; drugič so šli zjutraj, ko je sonce vshajalo in so opravili jutranjo molitev ali z latinsko besedo primo, to je prvo uro dneva; tretjič so šli v cerkev okoli naše devete ure, ali po staro tretje ure dneva, ki se zato latinsko imenuje tercija; četertič so šli molit o poldne, po staro ob 6. uri (latinsko seksta); petič so šli ob 3. uri popoldne, po staro ob deveti uri (latinsko nona), ko je Kristus vmerl. Šestič so šli v cerkev molit zvečer, ko je sonce zahajalo in so zmolili večernice, in ko se je napravila noč so sedmič šli v cerkev in opravili večerno molitev imenovano latinsko kompletorij, sklepne molitve. Sedem ur ali delov imajo molitve, ketere opravljajo duhovniki in redovniki po predpisu sv. rimske cerkve, in za vseh teh 7 ur molijo udje tretjega reda vsak dan samo 12 očenašev in češčenasimarij in sicer 6 očenašev za jutranjice, za drugih šest ur skupaj pa še 6 očenašev, za vsako uro po en očenaš in češčenasimarijo. Jutranjice, to je 6 očenašev in češčenasimarij, lahko moliš zjutraj ali pa že dan

poprej proti večeru, kaker navadno delajo duhovniki; o polnoči se molijo jutranjice na sveti božični večer, ob drugih časih le v nekaterih samostanih. Štiri očenaše in češčenasimarije moli potem do poldne za tako imenovane „hore“, primo, tercijo, seksto in nono, dva očenaša in češčenasimariji za večernice in sklepnice pa popoldne. Vso redovno molitev smeš pa tudi naenkrat zmoliti, in ke bi jo tudi opustil, ne storiš greha, kaker že veš; skerbi pa vender le, de jo boš pobožno opravljaj. Preden začneš moliti, obudi dober namen, da želiš namreč moliti predpisane očenaše in ž njimi Boga častiti. Prenehaj delati in ne vkvarjaj se sè vsakdanjimi skerbmi; zberi svoje misli, misli si, da klečiš pred Bogom, s katerim se hočeš pogovarjati mej molitvijo. Ker veš, da si slab in brez božje pomoči ne moreš pobožno moliti, zato prosi Boga, da bi mogel biti zbran in moliti, kaker Bog hoče. Za to milost prosi Boga pri vsaki sveti maši in po svetem obhajilu. Ko si se tako pripravil, začni moliti; moli pa počasi in nekoliko prevdajaj besede, ketere izgovarjaš, posebno pa „ne vpelji nas v skušnjava“, ali „temuč reši nas hudega“; pri češčenasimariji nekoliko pomisli, ko rečeš: „sveta Marija . . . prosi za nas grešnike zdaj in na našo smertno uro“. Ko moliš redovne očenaše, lahko premišljuješ Kristusov terpljenje, kaker je delal sv. Leonard Portomavriški¹⁾. Ko je namreč molil jutranjice je premišljeval, kako je Kristus svojim apostelnom noge vmival, postavil zakrament presv. Rešnjega Telesa, na oljiski gori kervav pot potil, kako je šel naproti vojakom in jim rekel: „Jaz sem“; potem, kako so ga zvezali in ga vlekli k Ani, Kajfi, Herodu in Pilatu. Ko je molil prvo uro (primo) je premišljeval, kako je bil Kristus kervavo bičan; pri treji uri (terciji) kako je bil s ternjem kronan; pri šesti uri (seksti), kako je križ nesel; pri deveti (noni) je premišljeval Kristusa na križ pribitega; pri večernicah, kako so ga sneli s križa in pri sklepnicah (kompletoriju), kako so ga položili v grob²⁾.

Ako boš tudi ti, dragi tretjerednik, pri molitvi nekoliko pre-

¹⁾ Sv. Leonard Portomavriški je vmerl 1751, mej zveličane ga je prištel papež Pij VI. leta 1796, mej svetnike pa papež Pij IX. leta 1867. Ni tedaj samo „častitljivi“ ali „oče Leonard Porto-Mavriški“ kaker je zapisano pri njegovem križevem potu v nekih slovenskih molitvenih bukvicah, ampak on je pravi in velik svetnik frančiškanskega reda.

²⁾ Kratko popisano shiavljenje svelizhaniga Ozhet Leonarda od Porto-Mauritio. V Ljubljani 1798.

mišljeval besede, ketere izgovarjaš in ob enem Kristusovo terpljenje, se ne boš tako hitro zamislil v druge reči. Varovati se pa tudi moraš, da se pri molitvi ne boš okrog oziral, da ne boš drugih poslušal ali celo pogovarjal se ž njimi. Ke bi se pa vendar le zgubil pri molitvi, ali kaker pravimo, razmislil ali raztresel, pa ne rad, ne bodi nemiren zato. Ko se namreč zaveš, da moliš razmišljeno, zberi se zopet in moli dalje, prejšnjih očenašev pa ti ni treba še enkrat moliti. In ke bi se moral tako zbirati ves čas molitve, vedi, da je sicer tvoja molitev težavna, nikaker pa ne slaba; da, dopadljiva je Bogu in s tako molitvijo si spolnil svojo redovno dolžnost. Ako tako težko moliš, si podoben delavcu, ki težko dela, vreden je pa večjega plačila kaker drugi, ki opravlja samo lahka, otročja dela. P. A. F.

DROBTINICE.

Dobro je odgovoril.

Čast. Janez Vijanej je imel v svoji župniji neko prav pošteno in izvrstno žensko, ki je bila vsa vneta za dobro; pa podobna je bila apostelnom pred prihodom sv. Duha — namreč svojeglavna: „Ali gospod kurat, tu nimajo prav... gospod kurat, oni bi morali drugači postopati v tej zadevi...“ — „Ej no,“ ji odgovori enkrat sveti mož „saj nismo še na Angleškem“... Hotel je reči, da le tam sme biti ženska na kermilu vlade.

Ne maraj za svet.

Svet je krivičen sodnik, milostiv in dober sè svojimi, terd in ojster s tistimi, ki Bogu služijo.

Ke bi mi morali slediti želji žlahte, mesa in kervi, malo bi se jih vdalo kersčansko-popolnemu življenju.

Gdor hoče poslušati vse, kar se govori, bo imel dosti opraviti.

Svet je klepatavec, ki zmirom preveč govori naj bo v dobrem ali slabem.

Ke bi svet ne imel nič proti nam reči, ne bi bili pravi služabniki božji.

Pustimo, naj kriči ta slepi svet, koliker hoče, bodimo stanoovitni v svojih sklepih; naša stanovitnost bo priča, da smo se v resnici Bogu posvetili (Sv. Frančišek Saleški).

Naj se zgodi, kar Bog hoče.

Pustimo, naj Bog dela z našim dobrim imenom in častjo, kar mu je všeč, ker je vse njegovo, in ako naše ponižanje služi njegovi slavi, ne bomo li ponosni sè svojim ponižanjem? „Hvalil se bom, pravi apostelj, v svojih slabostih, zato da bo prebivala v meni krepost Jezusa Kristusa“. Katera je ta krepost Jezusa Kristusa? Ponižnost in poterpežljivost v ponižanju. (Sv. Fran. Saleški).

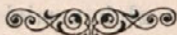
Priporočilo v molitev.

V pobožno molitev se priporočajo rajni udje 3. reda skupščine mariborske: Roza Urlaub iz Selnice, Marija Gornik od Sv. Petra pri Mariboru, Frančiška Živko od Sv. Lenarta v Slov. gor., Frančiška Marinšek iz Ruš, Katarina Gaal, Ana Švarc, Terezija Bobič, Marija Deutscher, vse štiri iz Maribora, Helena Rihtar iz Pušcave, Marjeta Meško in Marija Staubar, obe iz Velike nedelje, Jera Paličič, Jera Novak, Neža Lesjak, Apolonija Breznik, Jera Halošan, Marija, Rizman, Marija Čatorič, vseh sedem od Sv. Miklavža pri Ormužu, Katarina Zadavec iz Ormoža, Konstancija Namestnik, Franc Golčer, Neža Weissbacher, Helena Žvajker, Kunigunda Jerčič, vseh pet iz Maribora, Antonija Majhenič iz Lembaha, Leopoldina Roj od Sv. Križa nad Mariborom, Neža Filipič iz Ljutomera, Helena Dragonar od Sv. Boljfanka na Kogu, Marijeta Topolšak iz Ruš, Terezija Arnecelj od Šentijanža na Dravskem polju, Jožef Globočnik iz Vojnika, Ana Seršen in Ana Tomažič iz Ljutomera, Jera Vizijak iz Gornje Polskave; d u n a j s k e skupščine: preč: gosp. Franc Janežič, doktor bogoslovja, profesor veronauka na c. kr. gimn. v Celju, † 17. okt. 1899; t r o j i š k e: Marija Weingartner od Sv. Lorenca, Marija Trinker od Sv. Petra pri Radgoni, Terezija Senekovič, Alojzija Ferk od Sv. Ane, Marija Rantar od Sv. Benedikta, Terezija Mauko in Ana Borko od Sv. Trojice; d r e ž n i š k e: Ana (Klara) Kanalec, Marija (Rozalija) Gregorčič, Marija (Elizabeta) Gomilšček, Tomaž (Ludovik) Berginec, Janez (Frančišek) Pavlin, Ana (Klara) Sivec, Neža (Katarina) Rutar, Marija (Frančiška) Kavčič, Terezija (Katarina) Kavčič, Ana (Marija) Melinec; k o b a r i d s k e: Brigata (Alojzija) Nau iz Kobarida, Frančiška (Marija) Skočir iz Potoka; g o r i š k e: Ana (Elizabeta) Debenjak iz Kanala, Uršula (Eliza-

beta) Šuligoj iz Loma, Marija (Terezija) Cicigoj iz Podmelca, Marija (Frančiška) Jereb iz Šebrelj, Ana (Magdalena) Bovdež iz Idrije ob Bači, č. g. Jožef (Frančišek) Bajec, duhovnik, bivši ravnatelj v gluhtonemici in tajnik nadškofijskega ordinarijata; biljanske: Katarina (Frančiška) Erzetič.

Dalje se lepo priporočajo v pobožno molitev: prečast. gosp. župnik pervačinski za božjo pomoč v nevarni bolezni; M. P. iz Laškega za rešenje od hudih skušnjav; tretjerednica M. L. za rešenje v hudih stiskah na duši in na telesu; M. K. iz Lahovič za razviltjenje, pomirjenje, pobožno življenje in srečno smert; J. M. B. priporoča sebe, svojega duhovnega očeta, svoje stariše in brate in tudi neke svoje posebne dobrotnice; M. K. iz Črešnovca za ozdravljenje od neke hude bolezni; neka tretjerednica za posebno milost; neka tretjerednica priporoča svojega spovednika in sebe; neka oseba svojega dušnega pastirja; neka tretjerednica priporoča tri osebe, da bi se spreobrnile, drugo, da bi ozdravela; neka tretjerednica iz Šoštanja svojo sestro, ki je hudo bolna; neka oseba sama sebe, da bi ozdravela iz dolgotrajne bolezni; neka oseba iz Šent Ilja, da bi nazaj dobila izgubljeno premoženje; neka tretjerednica za izvolitev pravega stanu; P. A., da bi ozdravel; neka bolna oseba v dober namen; neka tretjerednica priporoča neko faro, da bi kmalu dobila gorečega kaplana; dve osebi v več potrebah; neka oseba v dober namen; neka oseba svoje stariše za dolgo življenje in srečno smert ter za vse dušne in telesne potrebe; I. R. za pomoč v različnih potrebah, zlasti v neki posebni zadregi; neka tretjerednica za milost stanovitosti v dobrem, priporoča tudi brate in sestre ter rajne stariše in sorodnike; nekdo iz Šmartina pri Litiji za pomoč v mnogih in važnih zadevah; neka oseba iz Št. Petra v Savinski dolini, da bi spoznala zmoto, v kateri živi, ter se vernila nazaj na pravo pot; neki možje iz Ž., ki v sovraštvu žive, da bi se sprijaznili vsaj zdaj ob velikonočni spovedi; neka žena priporoča svojega moža za spreobrnjenje in sebe za poterpežljivost; neka oseba svojega očeta in dva brata za spreobrnjenje; neka tretjerednica enega brata za spreobrnjenje, očeta, sebe in tri brate za stanovitnost v dobrem; M. Štr. priporoča sebe in svojo prijateljico za razsvitljenje in gorečo ljubezen do Jezusa ter za stanovitnost v dobrem do konca; neka bolnica, ki se ji je zboljšalo zdravje, da bi popolnoma okrevala; neka tretjerednica, da bi bila sprejeta v samostan; neka žena iz Idrije za pomoč v

hudi in dolgi bolezni; neki učenec za ozdravljenje hude bolezni v trebuhu; neka družina na Vranskem; neka oseba v dva dobra namena.

Zahvalo za vslišano molitev.

Iz Celovca, 14. sušca 1900.

Neka mati je serčno želela, da bi se njena hčerka vzgojevala v samostanski šoli. Na smertni postelji me je prosila, naj skerbim jaz za to. Obljubila sem ji, da prav rada storim, kar bo v moji moči. Ali pokazale so se nenadne zapreke, nepremagljive težave. Vsi poskusi so spodleteli, ves trud je bil zastonj. Sirota se mi je v serce smilila. V zadregi in stiski sem se priporočila sv. Antonu ter obljubila, da oznanim v Cvetju, če bom vslišana, svojo zahvalo. Moja in sirotice zaupna molitev ni bila zastonj. Sveti Anton je pomagal in spolnile so se želje rajne matere. Hvala Bogu in svetemu Antonu za posebno pomoč.

Tretjerednica, naročnica „Cvetja“.

Od Sv. Katarine, 26. sušca 1900.

Neka oseba je tako nevarno zbolela, da skoraj ni bilo rešitve pričakovati. V tej hudi stiski družinski sem obljubil opravljati devetdnevnic v čast brezmadežni Devici Mariji ter, ako tista oseba ostane pri življenju, to se zahvalo priobčiti v „Cvetju“. Omenjena oseba je rešena smertne nevarnosti, če tudi še ni popolno zdrava.

Fr. Dolinar, župnik.

Dalje naznanjajo svojo zahvalo: M. Št. iz Št. Jurja ob juž. žel. (dar Bog poverni); M. G. v Ložu za milost in pomoč božjo v veliki zadregi; J. M. B. za ozdravljenje matere in še tri posebne milosti; K. v M. za ozdravljenje; neka tretjerednica za ozdravljenje oči; M. N. A. za odvernjenje nesreče pri živini; P. V. za ozdravljenje nekega nevarno bolnega otroka in za srečo pri živini; neka tretjerednica iz Šoštanja za spreobrnjenje očeta in brata; neka tretjerednica za ozdravljenje svoje matere; M. K. iz L. za odvernjenje nesreče pri živini; J. Z. za večkratno vslišanje; J. P. z Vranskega za ozdravljenje hude bolezni v glavi; J. Štih za vslišanje; M. S. za ozdravljenje od revmatizma v glavi.

som o mojem domačemu narečju, kaker mi prijazno še zdaj priporoča dr. Murko. Vender sem mu spisal, koliker se morem spominjati, kratek pregled glasovja tistega narečja; če ga ni v zpušćini, se je z večino mojih drugih pisem zgubilo tudi tisto.

V zvezi z omenjenim mojim prepričanjem je naposled tudi moja od Oblakove različna misel o polemiki. On je ni ljubil; meni se zdi za napredek trdnega znanstva ne le koristna, tudi naravnost potrebna. Polemika primora stvar, ki se potegujemo zanjo, od vseh strani se vso natančnostjo preiskati, prevdariti in pretehtati. Seveda si je treba želeti poštenega in umnega sopernika, ki išče resnice ne glede na osebo in zna prav ceniti razloge nasprotnikove, sprejme, kar je gotovo, in z dokazi overže, kar ni. Oblak pa se je zgodaj privadil nekako mogočnega katederskega tona, avtoritativnih terditev brez mnovega dokazovanja. Taka pisava imponira, ali pisavca samega kaj lahko premoti, da terdi, za kar pravih dokazov sam nima in ne ve, obsoja in zameče vse, kar se ne vjema z njegovimi vkoreninjenimi predsodki. Tako je menda prišlo, da je Oblak obsodil in zaverzel tudi reketere moje nazore v nekih prav za prav malenkostnih vprašanjih, ki pa imajo vender tudi svojo važnost za teorijo zgodovinskega razvijanja jezikov sploh in našega posebej. Meni to ni bilo neljubo, ker bi bila polemika s tako zmožnim nasprotnikom jako poučna in se vsled prijaznih razmer, ki so bile mej nama, in značaja Oblakovega sploh nisem bal kakih surovosti. Vender moram priznati, da mi ni bil po volji način, kako je mojemu dotičnemu spisu v „Archivu“ berž dostavil svoj odgovor, blizu kaker bi profesor učencu recenziral nalogo. Ta recenzija se mi je zdela tudi precej poveršno in brez mnovega premiselka pisana. Celó toliko se mož ni potrudil, da bi bil povsod prav razumel, kaj pravim. Vže zato, pa tudi zaradi raznih tiskovnih pomot v mojem spisku se mi je zdelo potrebno, da se še enkrat oglasim. Ker pa res nimam časa jezikoslovnih razprav pisati za papirne koše, sem vprašal prej prof. Jagiča, ali sprejme v svoj „Archiv“ tudi ta moj odgovor; in obljubil mi je, dasi, kaker je bilo poznati, ne prav rad. Vender sem se v zaupanju na to obljubo latil dela in moram reči, ni bilo brez truda in tudi časa mi je vzelo ne malo, ker sem skušal ne le vgovore ovreči, temuč tudi z novimi dokazi podpreti svoje nazore. Ne, kaker bi mi bilo za rezultate, ki so, vsaj v dveh primerih, brez praktičnega pomena, — dokazovanje samo na sebi se mi je zdelo da bi moralo imeti svojo vrednost za teorijo fonetičnih in drugih prehodov ne le v slovenščini, tudi sploh v vsakem človeškem jeziku.

Konec junija 1893 sem stvar odposlal, in čakal sem, kaj bo — dolgo čakal. Drugo leto je prišlo naznanilo na platnicah Archiva (16. Band, 3. u. 4. Heft), da naslednji zvezki mej raznim učenim blagom prineso tudi: „Über einige schwierige Fragen der slovenischen Laut- und Formenlehre von P. Stanisl. Skrabec“. 17. „Band“ 1. u. 2., 3. u. 4. „Heft“ je izešel, ali brez „Über einige.“ — Zlasti z namenom, da pozvem, kako in kaj je z nesrečnimi „schwierige Fragen“, sem zapisal po smerti Oblakovi (Cv. XV. 3) besede, ki jih ima pred očmi dr. Murko, ko pravi:

„Moti se pa o. Škrabec, ako pripisuje Oblaku krivdo, da njegov drugi odgovor ni izišel v Archivu“. — Jaz sicer nisem mislil, da bi se bil Oblak naravnost vperl, verjetno pa se mi je zdelo, da bi bil vtegnil prof. Jagić zadržati objavljenje z ozirom na to, da bi Oblaku zlasti v tedanjih okoliščinah ne bilo ljubo. Vender ni bilo tako. Jagić mi je potem sam stvar pojasnil v prijaznem in jako interesantnem pismu od 11. maja 1896, kjer pravi mej drugim: „Nicht er hat die Publication Ihrer Entgegnung verhindert: die ganze Schuld trifft einzig und allein mich. Ich bin mit Material überhäuft und die Entgegnung ist etwas zu ausführlich, betrifft eigentlich nur eine vereinzelte Erscheinung der slovenischen Sprache“ itd. — Po tem pojasnilu bi jaz bil morebiti berž imel preklicati svojo zmoto, ali nisem imel prave priložnosti. Bodi torej s tem slovesno preklicana! —

Moj drugi odgovor je Oblak v rokopisu bral. Prijazne razmere mej nama se po njem niso spremenile. Vender je ostal pri svojem mnenju, dokler se je, kaker sem že povedal (Cv. XV. 3) in kaker pripoveduje zdaj tudi dr. Murko vsaj glede enega vprašanja „na licu mesta“ prepričal, da je res tako, kaker sem dokazoval jaz, ki nisem bil nigdar tamkaj. Ali bi se bil v ostalih dveh vprašanjih kedaj preveril, ne vem; resnica pri tem vender ostane, kakeršna je. Ako se dr. Murko še zdaj nagiblje bolj na Oblakovo stran, mu tega ne štejem v greh; ke bi bil bral mojo drugo obrambo, morebiti bi se bil nagnil k meni. In če ne, bi jaz imel naposled še nekaj, kar bi vtegnilo odločiti pravdo vsaj v enem, v najtežjem vprašanju.

Mi imamo staro obliko čkaj za kaj še do današnjega dne ohranjeno v sestavi količkaj, ki se govori in piše poleg menj navadnega kolikaj. Da tu ni misliti na kako diminutivnost, je očitno, ako vzamemo zraven še Dalmatinovo (na Pivki menda še zdaj navadno) maričkaj, poleg marikaj, in pomislimo, da ima to v gen. maričesa. Prim. Plet. Slovar pod „markaj.“ Seveda že v 16. stol. niso več vedeli, od kod je č v tem čudnem merčesu maričkaj, tako, da je moglo po analogiji te besede nastati tudi maričkak. Interesantno je, da se nahaja v protest pesmarici („Ta celi katehizmus“) namestu maričkaj sedaj navadni podobniša oblika marskaj (zraven tudi narskej, pač po tiski pomoti za marskej = marsikje). To nam kaže pot do prave prvotne oblike naše besede kaj, oblike čskaj iz stsl. чс[о]ro. Glede izpadlega o prim. nihče iz нук[о]же; čs se ni moglo ohraniti skupaj, ali je č odpadel, prim. hrv. turski iz turčski, ali se je s potopil v č, prim. človečki iz človečki. Tako je ostalo v enem primeru mariskaj, marskaj, v drugem maričkaj. Samo zase se čkaj zaradi preterdega začetka sploh ni moglo ohraniti; zgubilo pa je č zlasti po vplivu navadnega vprašavnega debla k-; oblika kaj je naposled izpodrinila čkaj tudi v marikaj in semtertje v kolikaj. Sedanja pisava marsikaj je prav za prav napačna; opira se na zveze kaker: kar si bodi itd.